

การนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง ไปปฏิบัติในจังหวัดราชบุรี

Implementing the policy to promote tourism in secondary cities in Ratchaburi province

วรพล เกิดแก้ว*

Worapol Kerdkaew

Received: June 8, 2022 Revised: October 4, 2022 Accepted: November 19, 2022

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไปปฏิบัติในจังหวัดราชบุรี เพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไปปฏิบัติในจังหวัดราชบุรี และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในอนาคต ผลการศึกษาพบว่า การนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไปปฏิบัติในจังหวัดราชบุรี มี 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ กรมการพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรีและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดราชบุรี โดยกรมการพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรีจะดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองผ่านโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีโดยที่กรมการพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรีจะเข้าไปเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนผ่านการนำความรู้แนวทางต่างๆในการพัฒนาชุมชนให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวและมีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดราชบุรีเป็นกระบอกเสียงในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ โดยเน้นที่การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวหลักในจังหวัดราชบุรีกับแหล่งท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตวิถี ผ่านการสร้างเส้นทางการท่องเที่ยว การทำ

* คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Faculty of Political Science Chulalongkorn University,
E-mail: worapol.kw@gmail.com

คลิปีวิดีโอ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่นักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชนได้มากยิ่งขึ้น โดยผลการศึกษาด้านปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไปปฏิบัติในจังหวัดราชบุรีคือการที่นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองนั้นเป็นนโยบายที่มีลักษณะมองในภาพรวมของประเทศ ปัญหาด้านการสื่อสารจากส่วนกลางกับส่วนภูมิภาคไม่เพียงพอและปัญหาด้านทรัพยากรที่ไม่เพียงพอ ผลการศึกษาในประเด็นข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในอนาคต พบว่า ควรจัดให้มียุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเมืองรองแยกจังหวัดให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ควรกำหนดบทบาทของหน่วยงานให้ชัดเจน และควรมีการอบรมความรู้เกี่ยวกับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองเพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ (Keywords): การนำนโยบายไปปฏิบัติ, นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง, เมืองรอง, จังหวัดราชบุรี

Abstract

The purpose of this research is to study how secondary city tourism promotion policies are put into action in Ratchaburi province, Thailand. The study aims to identify the challenges and obstacles that hinder the effective implementation of these policies and provide suggestions for future strategies to boost secondary city tourism.

The research reveals that two key agencies are involved in the implementation process: the Department of Community Development in Ratchaburi province and the Tourism Authority of Thailand in Ratchaburi province. The Department of Community Development promotes secondary city tourism through the OTOP Nawatwithi community-based tourism project, which focuses on preparing communities to become attractive tourist destinations. Additionally, it aims to enhance Thai tourism in Ratchaburi province by

connecting primary tourist spots with OTOP Nawatwithi community-based tourism through the creation of tourist routes and marketing materials, such as video clips, to attract visitors. The ultimate goal is to generate more income for the local communities.

The study identifies several issues and challenges in carrying out the secondary city tourism promotion policies in Ratchaburi province. A major concern is that the policies are often formulated from a national standpoint, leading to insufficient communication between central and regional authorities. Moreover, there might be limited resources available for successful implementation.

Based on the research findings, the following recommendations are proposed to foster secondary city tourism: the development of clear and cohesive regional tourism strategies, well-defined roles for relevant agencies, and increased training and knowledge sharing on secondary city tourism promotion policies.

Keywords: The implementation of policies, tourism promotion policies for secondary cities, secondary cities, Ratchaburi province.

บทนำ

การท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญของประเทศไทยและมีความสัมพันธ์กับระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก โดยสามารถทำรายได้ให้กับประเทศไทยเป็นอันดับหนึ่ง ในเชิงเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวจะช่วยส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกัน เช่น ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจโรงแรมและอาหาร และธุรกิจในด้านของการค้าของที่ระลึก ซึ่งเมื่อเกิดการลงทุนภายในชุมชนแล้ว ก็จะทำให้เกิดการจ้างงานกับคนในชุมชนหรือแหล่ง

ท่องเที่ยวอื่น ๆ และทำให้เกิดการหมุนเวียนกระจายรายได้ของประชาชน กระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่นได้มากยิ่งขึ้น และในด้านสังคมและวัฒนธรรม การท่องเที่ยวมีส่วนช่วยในการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมได้

โดยที่ประเทศไทยนั้นถือว่าเป็นประเทศที่มีความได้เปรียบในด้านของแหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย ทั้งทะเล ภูเขา และวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่กระจายตัวอยู่ในทุกจังหวัด อีกทั้งยังมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวได้หลากหลายกลุ่มเพราะว่ามีแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งที่มีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์แตกต่างจากประเทศอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตามการที่ประเทศไทยนั้นรับนักท่องเที่ยวเข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมาก ทำให้แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์หลัก ๆ เหล่านั้นเกิดความเสื่อมโทรม เนื่องจากการขยายตัวของการท่องเที่ยวและการกระตุ้นการท่องเที่ยวที่เน้นให้เกิดการท่องเที่ยวที่เมืองที่มีแต่แหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามหรือที่เรียกว่า “เมืองหลัก” ได้แก่ กรุงเทพฯ และปริมณฑล 6 จังหวัด คือ นครปฐม นนทบุรี สมุทรสาคร สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา และปทุมธานี และอีก 15 จังหวัดที่มีผู้มาเยือนสูงสุดโดย 15 จังหวัดแรก ได้แก่ ชลบุรี ภูเก็ต เชียงใหม่ นครราชสีมา กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา ระยอง สงขลา เพชรบุรี กระบี่ สุราษฎร์ธานี ประจวบคีรีขันธ์ ขอนแก่น พังงา และ สระบุรี ทำให้เกิดปัญหาการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยว และทำให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยว เพราะเหตุนี้หน่วยงานในด้านการท่องเที่ยวนั้นจึงต้องหาวิธีในการกระตุ้นการท่องเที่ยวในจังหวัดที่ไม่ใช่เมืองหลักหรือก็คือ “เมืองรอง” ได้แก่ ภาคเหนือ 16 จังหวัด เชียงราย พิชณุโลก ตาก เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ สุโขทัย ลำพูน อุตรดิตถ์ ลำปาง แม่ฮ่องสอน พิจิตร แพร่ น่าน กำแพงเพชร อุทัยธานี พะเยา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 18 จังหวัด ได้แก่ อุตรดิตถ์ อุบลราชธานี หนองคาย เลย มุกดาหาร บุรีรัมย์ ชัยภูมิ ศรีสะเกษ สุรินทร์ สกลนคร นครพนม ร้อยเอ็ด มหาสารคาม บึงกาฬ กาฬสินธุ์ ยโสธร หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก 12 จังหวัด ได้แก่ ลพบุรี สุพรรณบุรี นครนายก สระแก้ว ตราด จันทบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม ปราจีนบุรี ชัยนาท อ่างทอง สิงห์บุรี และภาคใต้ 9 จังหวัด ได้แก่ นครศรีธรรมราช พัทลุง ตรัง สตูล ชุมพร ระนอง นราธิวาส ยะลา ปัตตานี ที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามและมีวัฒนธรรมที่ดีไม่แพ้กับเมืองหลัก เพื่อที่จะกระจายนักท่องเที่ยวหรือนักลงทุนลงไปสู่ชุมชนและพื้นที่อื่น ๆ เพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดการ

กระจายรายได้สู่ท้องถิ่น ทำให้เศรษฐกิจเกิดการหมุนเวียนและเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน (มิ่งสรรพ ขาวสอาด, 2561) (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2561)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงออกแคมเปญการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองที่ชื่อว่า “Amazing Thailand Go Local เที่ยวท้องถิ่นไทย ชุมชนเติบโตใหญ่ เมืองไทยเติบโต” ขึ้นมา โดยจะเน้นในเรื่องการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง มีเป้าหมายคือการกระตุ้นการท่องเที่ยวในชุมชนท้องถิ่น และกระจายโอกาสในเชิงพื้นที่หรือก็คือเป็นการกระจายนักท่องเที่ยวเข้าสู่เมืองรองเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า 10 ล้านคน โดยจะเป็นการปรับสัดส่วนนักท่องเที่ยวทั้งคนไทยและคนต่างชาติในพื้นที่เมืองหลักต่อเมืองรอง จาก 70:30 เป็น 65:35 ในปี 2561 อีกทั้งกระจายโอกาสในเชิงรายได้จากการท่องเที่ยวให้ลงสู่เศรษฐกิจฐานรากไม่ต่ำกว่า 10,000 ล้านบาท โดยมุ่งหวังที่จะทำให้เป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้เกิดการเตรียมความพร้อมและพัฒนาพื้นที่สู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสมดุลในทุกมิติ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2561)

การรณรงค์ Amazing Thailand Go Local ที่กล่าวมานั้นมีความสำคัญในด้านของการกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชน ทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนที่อยู่ในเมืองรองนั้นมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อีกทั้งยังสามารถทำให้แหล่งท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่เมืองรองนั้นมีความเจริญเพิ่มมากยิ่งขึ้น เกิดการสร้างงานให้แก่คนในชุมชนยกระดับความเป็นอยู่ให้กับประชาชนให้ดีขึ้นอย่างยั่งยืน เพราะการรณรงค์ Amazing Thailand Go Local นี้มีเป้าหมายในเรื่องของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถเป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำ ทำให้แหล่งท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์ สามารถเข้าถึงได้ง่าย อีกทั้งยังส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งในตัวของผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและการท่องเที่ยว สร้างงานให้กับคนในชุมชนผ่านภูมิปัญญาที่ได้รับสืบทอดมารุ่นต่อรุ่น เพิ่มการจับจ่ายใช้สอยภายในท้องถิ่นชุมชน ทำให้แหล่งท่องเที่ยวรองมีจุดเด่น เป็นที่นิยมของคนทั้งในและต่างประเทศ

โดยหลังจากที่ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ประกาศใช้การรณรงค์กระตุ้นการท่องเที่ยวเมืองรองไปแล้วหรือการรณรงค์ Amazing Thailand Go Local ไปแล้วนั้น ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยก็ได้มีการขอความร่วมมือไปยังสำนักงานการท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดให้มีการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดเอาไว้ในการรณรงค์โดยที่จังหวัดราชบุรีนั้นก็ถือ

เป็นอีก 1 จังหวัดที่มีความน่าสนใจและมีศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ และมีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวได้พอกๆกับเมืองหลัก มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรมและมีเรื่องราวที่น่าสนใจในจังหวัดแต่ถูกคนอื่นมองข้ามไป เพื่อที่จะขยายฐานการท่องเที่ยวจากจังหวัดหลักมาในจังหวัดรอง ไม่ให้เกิดการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยว โดยทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ชูความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดราชบุรีว่าเป็น “ชุมชนคนอาร์ต” เพราะว่าจังหวัดราชบุรีนั้นเรียกได้ว่าเป็นเมืองแห่งศิลปะ ซึ่งจะได้เห็นได้จากศิลปะจากอุโบสถ ศิลปะจากหนังใหญ่ ศิลปะร่วมสมัย ซึ่งเป็นเมืองที่มีความเป็นศิลปะอยู่ทั้งในวิถีชีวิตของผู้คนและแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งจังหวัดราชบุรีนั้นยังเป็นเมืองที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ เดินทางไม่ลำบาก และยังมีโรงแรมไว้บริการนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ทำให้จังหวัดราชบุรีนั้นเป็นจังหวัดที่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี จึงทำให้จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดที่น่าสนใจที่จะนำมาศึกษา

เพื่อที่จะตอบสนองการรณรงค์ Amazing Thailand Go Local จังหวัดราชบุรีจึงได้มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดขึ้นมายกตัวอย่างเช่น การรณรงค์ท่องเที่ยวสไตล์ศิลปะร่วมสมัยทวารวดี ซึ่งจัดโดยสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดราชบุรีร่วมกับจังหวัดกลุ่มทวารวดี ประกอบด้วย จ.ราชบุรี จ.สุพรรณบุรี จ.นครปฐม และ จ.กาญจนบุรี โดยที่ภายในงานนั้นจะมีการจัดกิจกรรมการนำเสนอการท่องเที่ยวในแง่มุมที่แตกต่าง ชวนนักท่องเที่ยวย้อนมิติเวลาสู่ยุคอาณาจักรทวารวดี ช้อปศิลปหัตถกรรม ยุคทวารวดี ศิลปะร่วมสมัย และผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น และยังมีการรวบรวมผลิตภัณฑ์หัตถกรรมในด้านต่าง ๆ ของชุมชนทวารวดี 4 จังหวัด มีการจัดแสดงนิทรรศการศิลปหัตถกรรมแขนงต่าง ๆ พร้อมจัดการแสดงศิลปวัฒนธรรมนำไปสู่การอนุรักษ์และเชิดชูศิลปหัตถกรรม อีกทั้งยังเดินช้อปปิ้งและสนับสนุนผลิตภัณฑ์ชุมชนกว่า 50 ร้านค้า อาทิ งานหัตถกรรมจักสาน งานเครื่องหนัง มีการสาธิตการปั้นโอ่ง การตอกหนังใหญ่ของวัดขนอนหนังใหญ่ การวาดลงลายเส้นของศิลปินไทย การตัดโครงลวดให้เป็นรูปร่างต่าง ๆ และงานผ้าทั้งผ้าตีนจก ผ้าทอมือ รวมไปถึงขนมไทยๆ ทำใหม่สด เช่น ขนมตาล ที่ทำจากลูกตาลสด ไอศกรีมข้าวไร่เบอร์รี่ และเครื่องจักรสารต่าง ๆ ซึ่งการจัดงานในรูปแบบนี้เป็นเหมือนการนำเสนอเอกลักษณ์ประจำถิ่นของชุมชนต่าง ๆ ได้มานำเสนอในงานเพื่อเป็นการชักจูงนักท่องเที่ยวให้เข้าสู่เมืองรองและชุมชนเพิ่มมากยิ่งขึ้นได้ (สยามรัฐ, 2561)

โดยที่หลังจากดำเนินนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองแล้วนั้น ผลลัพธ์ของจังหวัดราชบุรีที่ออกมานั้นก็ถือว่าประสบความสำเร็จ โดยเมื่อวัดตามวัตถุประสงค์ของโครงการในเรื่องของการกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชนหรือเมืองรองนั้น จังหวัดราชบุรีมีรายได้จากผู้เยี่ยมเยือนเพิ่มขึ้นจากปี 2560 อยู่ถึง 11.01 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งถือว่ามากเป็นลำดับต้นๆของเมืองรองทั้งหมด และในการวัดด้านจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมเยือนในจังหวัดราชบุรี ก็จะทำให้เห็นว่าจำนวนผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดราชบุรีก็มีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562)

เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2562 นั้นกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้เปิดแถลงผลงานด้านการท่องเที่ยวรอบปี 2561 ซึ่งเป็นปีที่น่านโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองมาใช้ โดยนายวีระศักดิ์ โควสุรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้กล่าวว่าเมืองรองที่มีการขยายตัวของนักท่องเที่ยวมากที่สุดเป็นอันดับต้นๆคือจังหวัดราชบุรี ที่เพิ่มมากถึง 6.37 เปอร์เซ็นต์โดยถือว่าประสบความสำเร็จในวัตถุประสงค์ของนโยบาย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562)

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองของจังหวัดราชบุรีเพื่อที่จะศึกษาถึงกระบวนการในการดำเนินนโยบายในพื้นที่ของจังหวัดราชบุรี ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไปปฏิบัติ เพื่อที่จะได้นำแนวทางในการดำเนินนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองของจังหวัดราชบุรีมาเป็นตัวอย่างในการดำเนินนโยบายให้แก่จังหวัดอื่นๆ และเพื่อที่จะหาแนวทางปรับปรุงหรือแก้ไขให้การดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองของจังหวัดราชบุรีให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไปปฏิบัติในจังหวัดราชบุรี

2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไปปฏิบัติในจังหวัดราชบุรี

3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในอนาคต

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไปปฏิบัติ มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการวิจัยในครั้งนี้ใช้ข้อมูลจาก 2 ประเภท ได้แก่ การศึกษาจากเอกสาร ตำรา ข้อมูลสถิติ รายงานการวิจัย รายงานของหน่วยงานต่าง ๆ บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ (Documentary Research) และศึกษาผ่านการลงพื้นที่เก็บข้อมูล (Field Research) จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับตัวนโยบาย ใช้วิธีเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) โดยใช้คำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ได้รู้ถึงความรู้สึกนึกคิด ทศนคติของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ เพื่อที่จะสามารถนำมาตอบคำถามและวัตถุประสงค์ได้อย่างครบถ้วน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งประชากรออกเป็น 3 กลุ่มจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยจะแบ่งออกเป็น กลุ่มหน่วยงานภาครัฐ กลุ่มภาคเอกชน และกลุ่มภาคประชาชน รวมทั้งหมด 13 คน และเนื่องจากผู้วิจัยนั้นต้องการข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการนำนโยบาย

ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในจังหวัดราชบุรี จึงจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ถูกต้องและตรงประเด็น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มา 2 แหล่งคือข้อมูลข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิดังนี้

ข้อมูลปฐมภูมิ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บบันทึกข้อมูล โดยการจดบันทึกและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) เพื่อสอบถามรายละเอียดของข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants) เพื่อให้ได้มาซึ่งประสบการณ์ในอดีต ทักษะคิด และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น จากการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structure interview) ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายเปิด (open-ended) ทั้งนี้แบบสัมภาษณ์ประกอบขึ้นจากประเด็นคำถามหลักที่มีเนื้อหาสาระเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงลึกที่สามารถตอบปัญหาและวัตถุประสงค์การวิจัยได้อย่างครบถ้วน

ข้อมูลทุติยภูมิ

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สถิติ คำสั่ง ประกาศ บันทึก หนังสือ งานวิจัย เอกสารการวิเคราะห์ บทความวิชาการและรายงานประเมินผลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

- ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความหมาย แนวคิด องค์ประกอบ สาเหตุ สถานการณ์และแนวทางในการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง โดยการเก็บข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น เอกสารทางวิชาการ รายงาน การวิจัย บทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์ และเอกสารเผยแพร่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง นอกจากนั้นยังศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่นวารสาร บทความ ข้อมูลสถิติ และข่าวสารที่เกี่ยวข้องสำคัญจากแหล่งสื่อสารมวลชน เป็นต้น

- ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด กระบวนการ และปัจจัยที่ผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยเก็บข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ เช่น หนังสือเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ หนังสือเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นต้น
- ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของนโยบายและโครงการที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไปปฏิบัติ โดยเก็บข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ เอกสารราชการ คำสั่ง ระเบียบและการประกาศของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลเอกสารอื่นๆ เช่น ข้อมูลรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงาน วารสาร บทความที่สำคัญจากแหล่งต่างๆ เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากเอกสารและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมโยงหรือความสัมพันธ์กับตัวแนวคิด/ทฤษฎีเพื่อนำไปสู่การตีความวิเคราะห์ ค้นหาข้อสรุป และการตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำของผลการศึกษาวิจัยและสรุปเป็นประเด็นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัย

สรุปผลการศึกษา

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสารชั้นปฐมภูมิและทุติยภูมิ ในเรื่องของการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไปปฏิบัติในจังหวัดราชบุรีแล้วนั้น ผู้วิจัยได้รับผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า กระบวนการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไปปฏิบัติในจังหวัดราชบุรี มีดังต่อไปนี้

นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองเกิดขึ้นจากปัญหาการกระจุกตัวของรายได้อยู่ที่แหล่งท่องเที่ยวหลักในประเทศ ทำให้ไม่เกิดการกระจายรายได้เข้าสู่เศรษฐกิจฐานรากของ

ประเทศ จึงมีการแก้ปัญหาโดยการกำหนดนโยบายและแผนงานต่างๆ จะเห็นได้จากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการท่องเที่ยวที่เห็นความสำคัญของการกระจายการท่องเที่ยวในพื้นที่ การเพิ่มรายได้เข้าสู่ชุมชนและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายเพื่อนำการท่องเที่ยวมาเป็นเครื่องมือในการลดการเหลื่อมล้ำของสังคมไทย ซึ่งทางรัฐบาลได้เห็นถึงปัญหาดังกล่าวจึงได้ออกกอบนโยบายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเมืองรอง 55 จังหวัด โดยเน้นไปที่การส่งเสริมการท่องเที่ยวแ่งเล็กหรือก็คือการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้กระจายเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวชุมชนมากยิ่งขึ้นและทำให้เกิดการกระจายรายได้เข้าสู่เศรษฐกิจฐานรากพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งต่อไป (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี, แนวทางการดำเนินงานโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี, 2561)

การดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในจังหวัดราชบุรีนั้นจะมี 2 หน่วยงานหลักในการดำเนินนโยบายก็คือกรมการพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดราชบุรี โดยกรมการพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรีนั้นจะมีหน้าที่ในการเตรียมความพร้อมให้กับชุมชน โดยการนำความรู้แนวทางต่างๆในการพัฒนาชุมชนเพื่อที่จะให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมและท่องเที่ยวภายในชุมชนตนเอง และช่วยชุมชนในการพัฒนาสินค้าประจำชุมชนหรือผลิตภัณฑ์ OTOP ให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพเพื่อที่จะได้นำเสนอกับนักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดการสร้างรายได้เข้าสู่ชุมชนผ่านโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ซึ่งเป็นโครงการที่สร้างขึ้นมาเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐในการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากหรือก็คือนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง

โดยการดำเนินโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีของกรมการพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรีนั้นมีแนวทางที่รับนโยบายมาจากส่วนกลางให้มาดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่อยู่ 10 แนวทางดังต่อไปนี้

1. การทำเวทีระดมความคิดเพื่อค้นหา “เสน่ห์ชุมชน”
2. การพัฒนาภาพลักษณ์ทางการตลาดผ่านการออกแบบตราสัญลักษณ์และสโลแกนของชุมชน

3. การจัดทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของชุมชน
4. การจัดเวทีเพื่อพัฒนาสินค้าของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว
5. การสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน
6. การปรับปรุงทัศนียภาพและความปลอดภัยเพื่อรับนักท่องเที่ยว
7. การเตรียม “นักเล่าเรื่อง” ของชุมชน
8. การพัฒนาผู้ประกอบการชุมชน
9. การเผยแพร่เส้นทางการท่องเที่ยว กิจกรรมและเสน่ห์ชุมชน ออกไปในสื่อออนไลน์
- 10 การเตรียมตัวเป็น “เจ้าบ้านที่ดี”

โดยที่กรมการพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรีนั้นจะต้องนำแนวทางในการดำเนินงานในช่วงต้นไปแปลงสู่การปฏิบัติในพื้นที่ เพื่อที่จะหาหมู่บ้านที่เหมาะสมในการดำเนินโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ซึ่งโครงการนี้กรมการพัฒนาชุมชนนั้นจะต้องหาหมู่บ้านที่เข้าเกณฑ์ทั้งหมด 50 หมู่บ้านทั่วทั้งจังหวัดราชบุรี โดยจะเห็นได้ว่าในแต่ละกิจกรรมนั้นจะเป็นการเข้าไปช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในชุมชน ทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การสร้างความรู้เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งพร้อมที่จะรับนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวภายในชุมชน (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี, ระเบียบวาระการประชุม การดำเนินงานโอทอปนวัตวิถีจังหวัดราชบุรี, 2561)

ซึ่งหลังจากที่ได้ดำเนินโครงการชุมชนท่องเที่ยวโอทอปนวัตวิถีไปแล้วนั้นก็ยังมีบางหมู่บ้านที่ไม่ประสบความสำเร็จหรือไม่สามารถที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวในชุมชนให้เกิดการกระจายรายได้ได้ เนื่องจากในแต่ละชุมชนนั้นก็ยังมีอัตลักษณ์ในแต่ละชุมชนไม่เหมือนกัน บางชุมชนเหมาะแก่การเป็นแหล่งท่องเที่ยว บางชุมชนไม่มีศักยภาพพอที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ แต่สามารถที่จะเป็นแหล่งผลิตสินค้าต่างๆเพื่อนำส่งขายตามแหล่งท่องเที่ยวชุมชนอื่นที่มีประสิทธิภาพได้ ซึ่งในทางกลับกันก็มีหมู่บ้านท่องเที่ยวโอทอปนวัตวิถีที่ได้เข้าร่วมโครงการแล้วสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ และสามารถเพิ่มรายได้เข้าสู่เศรษฐกิจฐานรากตอบสนอง

วัตถุประสงค์ของนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองได้ซึ่งจะมีอยู่ 2 แห่งหลักๆที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้นั้นก็คือตลาดเช้าริมธาร “โ๊ะปอย” ที่อยู่ในพื้นที่หมู่บ้านท่ามะขาม ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี และ “กาดวิถีชุมชนคูบัว” ที่ตั้งอยู่ในวัดโขลงสุวรรณคีรี ตำบลคูบัว อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ซึ่งทั้งสองแห่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้มีดำเนินโครงการ OTOP นวัตกรรม โดยพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรีได้มีการเข้ามาส่งเสริมในเรื่องของการนำผลิตภัณฑ์ภายในชุมชนมาพัฒนาและต่อยอดให้มีความโดดเด่นและน่าสนใจเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์จนสามารถสร้างให้เกิดการกระจายรายได้เข้าสู่จังหวัดเป็นอย่างมาก

โดยที่จุดร่วมหลักของทั้งสองแหล่งท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มยอดนักท่องเที่ยวและก่อให้เกิดการกระจายรายได้นั้นก็คือ ทั้ง 2 แหล่งท่องเที่ยวเป็นหมู่บ้านที่อยู่ในโครงการชุมชนท่องเที่ยวโอทอปนวัตกรรม และได้รับความร่วมมือจาก 3 ภาคส่วนนั้นก็คือหน่วยงานภาครัฐที่คอยประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนและภาคประชาชนในเรื่องของการดำเนินโครงการชุมชนท่องเที่ยวโอทอปนวัตกรรม ทำให้สามารถที่จะดึงอัตลักษณ์ของแต่ละชุมชนออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับความร่วมมือจากทั้งภาคเอกชนและภาคประชาชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างดี จนสามารถที่จะก่อให้เกิดการสร้างรายได้เข้าสู่ชุมชนอย่างแท้จริง

โดยที่ในจังหวัดราชบุรีจะมีหน่วยงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดราชบุรี สนับสนุนในด้านของการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดราชบุรี เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ สร้างเป็นแผนการท่องเที่ยวของจังหวัดราชบุรี โดยที่จะเน้นการประชาสัมพันธ์ไปที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเพื่อที่จะให้เกิดการกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่กรมการพัฒนาชุมชนนั้นได้เข้ามาพัฒนาชุมชนต่างๆในจังหวัดราชบุรีให้เป็นชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม เพื่อตอบสนองนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง โดยที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดราชบุรีนั้นจะดึงเอาอัตลักษณ์ของชุมชนออกมาให้กับนักท่องเที่ยวได้รู้ผ่านการทำสื่อโซเชียลมีเดีย ทำแผ่น

พบ ออกบูธในงานต่างๆ รวมไปถึงการจัดอีเวนต์เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับนักท่องเที่ยวและทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวชุมชนเพิ่มมากขึ้น

รวมไปถึงสร้างการรับรู้ผ่านการจัดกิจกรรมคาราวานท่องเที่ยวทางรถยนต์ตามเส้นทาง “วิถีคลอง วิถีไทย ตามรอยเสด็จ” นำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ “วิถีคลอง วิถีไทย ตามรอยเสด็จ” ซึ่งเป็นเส้นทางท่องเที่ยวทางเรือล่องคลองดำเนินสะดวกผ่านแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เพื่อนำเสนอถึงวิถีชีวิตที่มีเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นของชุมชนริมฝั่งคลองดำเนินสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวและสื่อมวลชนเพื่อมุ่งหวังให้เกิดการท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรีเพิ่มมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังมีการนำพาศิลปินที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่ได้ตามมาตรฐานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยไปออกบูธ เพื่อแนะนำประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในพื้นที่กับบุคคลภายนอกเป็นการส่งเสริมให้มีความรู้มากขึ้น รวมไปถึงกิจกรรมประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวในเมืองรองผ่าน Blogger โดยนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอาหารพื้นถิ่น ชุมชนท่องเที่ยวโอท็อปวิถี และสินค้าชุมชน ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่น่าสนใจในเมืองรองผ่านโครงการ “ราชบุรี มีดีต้องโชว์” เพื่อสร้างการรับรู้ถึงแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่น่าสนใจในจังหวัดราชบุรี รวมไปถึงการทำคลิปวิดีโอประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรี โดยให้สื่อท้องถิ่นและสื่อออนไลน์ที่มาถ่ายทำเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ในช่องทางใหม่ๆ อีกด้วย (สุรศักดิ์ หุบชะบา (รองผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดราชบุรี) สัมภาษณ์, 2563)

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในจังหวัดราชบุรี มีความเชื่อมโยงกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไปปฏิบัติ โดยปัญหาหลักของการดำเนินนโยบายในพื้นที่จะเป็นในเรื่องของปัจจัยทางด้านความชัดเจนของนโยบาย ที่นโยบายมองภาพรวมของทั้งประเทศ ทำให้ในด้านการดำเนินงานในพื้นที่เกิดความยากลำบากเพราะในแต่ละพื้นที่การดำเนินงานก็แตกต่างกัน อีกทั้งยังมีปัญหาในเรื่องของการสื่อสารนโยบายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเนื่องจากนโยบายในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมีแนวทางในการดำเนินงานในพื้นที่ที่ยะเยิ่นเย้อไป ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความไม่เข้าใจในตัวนโยบาย รวมไปถึงปัญหาใน

เรื่องของปัญหาในด้านงบประมาณที่ได้รับมาไม่เพียงพอและไม่ตรงกับการดำเนินงานสนับสนุนการท่องเที่ยวเมืองรองในพื้นที่ โดยสรุปปัญหาได้ดังต่อไปนี้

นโยบายมีลักษณะมองในภาพรวมของประเทศ

ปัญหานี้ถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดของการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในจังหวัดราชบุรี จากการที่นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองเป็นนโยบายที่นำมาใช้กับเมืองรองทั่วทั้งประเทศ ทำให้นโยบายที่สั่งการมาจะได้รับนโยบายมาในภาพใหญ่ มีแนวทางในการดำเนินงานมาก่อนข้างเยอะและเฉพาะเจาะจง ทำให้การแปลงนโยบายในพื้นที่เกิดความยากลำบาก ทำให้เห็นว่าการกำหนดเป้าหมายของนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไม่ได้คำนึงถึงสภาพของบริบทพื้นที่และการนำไปปฏิบัติของหน่วยงานในพื้นที่ว่าจะสามารถดำเนินการในพื้นที่ต่างๆได้ดีมากน้อยเพียงไรด้วยเหตุนี้ในการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในจังหวัดราชบุรีไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

การสื่อสารจากส่วนกลางกับส่วนภูมิภาคมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ

ซึ่งเป็นปัจจัยสืบเนื่องจากปัจจัยที่กล่าวมาในข้างต้น เพราะว่าถึงแม้ว่าแนวทางในการดำเนินนโยบายจะเยอะเพียงใด หรือนโยบายมีภาพกว้างขนาดไหน ถ้าหน่วยงานส่วนกลางมีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากเพียงพอ จะทำให้หน่วยงานในพื้นที่เกิดความเข้าใจในตัวนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่สำหรับการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไปปฏิบัติในจังหวัดราชบุรีกลับพบว่าผู้ปฏิบัติงานไม่ค่อยมีความเข้าใจในตัวนโยบายทำให้ไม่สามารถแปลงนโยบายลงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุรศักดิ์ หุบชะบา (รองผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดราชบุรี) สัมภาษณ์, 2563)

ปัจจัยด้านทรัพยากรที่ไม่เพียงพอ

เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ทั้งในเรื่องของงบประมาณทางด้านเงินและงบประมาณทางด้านบุคลากรที่ไม่เพียงพอ ยกตัวอย่างในด้านงบประมาณเงิน งบประมาณที่ได้รับมาส่วนใหญ่จะเป็น

ในเรื่องของงบประมาณดำเนินการ เช่นงบครุภัณฑ์ งบการฝึกอบรม ซึ่งเป็นงบที่ไม่สามารถนำมาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้ เพราะในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสร้างสิ่งของที่คงทนถาวรได้ จะต้องใช้งบลงทุนซึ่งในการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในพื้นที่ที่มีข้อจำกัดในด้านของงบประมาณในด้านการลงทุนที่มีน้อยหรือแทบจะไม่มี ทำให้พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้ไม่ตรงตามความต้องการของคนในพื้นที่และไม่สามารถทำให้เกิดความยั่งยืนตามวัตถุประสงค์ได้อีกทั้งยังมีเรื่องของบุคลากรที่ไม่เพียงพอเนื่องจากในการทำโครงการชุมชนท่องเที่ยวโอทอปนวัตวิถีของจังหวัดราชบุรีนั้นมีการตั้งเป้าหมายบ้านเอาไว้มากถึง 50 หมู่บ้านทั้งจังหวัดราชบุรีซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่เยอะมากเมื่อเทียบกับจำนวนบุคลากรในสำนักงาน โดยที่บุคลากร 1 คนนั้นจะต้องดูแลถึง 7 หมู่บ้าน และแต่ละหมู่บ้านนั้นก็มียอดลักษณะของแต่ละหมู่บ้านไม่เหมือนกัน บางหมู่บ้านสามารถทำเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ บางหมู่บ้านมีความสามารถแค่ทำผลิตภัณฑ์ขายไม่สามารถนำมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ จึงทำให้ในบางหมู่บ้านที่พัฒนาชุมชนเข้าไปดำเนินโครงการนั้นก็ไม่สามารถที่จะสร้างให้เกิดการกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชนได้เพราะสภาพพื้นที่แต่ละพื้นที่ไม่เหมาะแก่การดำเนินโครงการและภาระงานในการดูแลแต่ละหมู่บ้านมากเกินไป (อ้อมใจ สุดใจ (พัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี) สัมภาษณ์, 2564)

ถึงแม้ว่าในการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในจังหวัดราชบุรีจะเกิดปัญหาและอุปสรรคดังที่กล่าวมาในข้างต้นแล้ว แต่ถ้ามองในแง่ของเป้าหมายในการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองที่ต้องการที่จะเพิ่มผู้เยี่ยมชมและสร้างให้เกิดการกระจายรายได้ในเมืองรองของจังหวัดราชบุรีนั้นก็ถือว่าประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย โดยในปี 2561 ที่ได้มีการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในจังหวัดราชบุรีนั้น จำนวนนักท่องเที่ยวขยายตัวจากปี 2560 ถึง 6.37 เปอร์เซ็นต์ อีกทั้งในปี 2561 จำนวนรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดราชบุรีนั้นเพิ่มสูงจากปี 2560 อยู่ถึง 11.01 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งถือว่าเป็นไปตามเป้าหมายของนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไปปฏิบัติใน จังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยจะอภิปรายผลการวิจัยออกตามกรอบแนวคิดของผู้วิจัยโดยแบ่งออกเป็น 6 ปัจจัยดังต่อไปนี้

ปัจจัยด้านความชัดเจนของนโยบาย

นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองเป็นนโยบายที่ทางรัฐบาลออกมาเพื่อกระตุ้น เศรษฐกิจในพื้นที่เมืองรอง โดยเป็นนโยบายในภาพกว้างมีพื้นที่ดำเนินการถึง 55 จังหวัดใน ประเทศไทย โดยมีกรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชน เพื่อให้เกิดการรองรับกับการท่องเที่ยวชุมชนตามแนวนโยบาย ซึ่งการดำเนินนโยบายส่งเสริม การท่องเที่ยวเมืองรองในจังหวัดราชบุรีนั้นก็มีการพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรีและการ ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดราชบุรี ที่ต้องนำนโยบายมาแปลงลงสู่พื้นที่จังหวัดราชบุรี ซึ่ง ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของกรมการพัฒนาชุมชนนั้นมีรูปแบบแบบแผนในการพัฒนาในแต่ละ ชุมชนเป็นจำนวนมาก ซึ่งในทุกจังหวัดก็ต้องใช้แบบแผนนี้เหมือนกันหมด ทำให้ในบางชุมชน ในจังหวัดราชบุรีไม่สามารถที่จะนำแนวทางนั้นมาแปลงลงสู่การปฏิบัติจริงได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านความชัดเจนของนโยบายนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติใน แต่ละพื้นที่นั้นจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่านโยบายนั้นมีความชัดเจนหรือไม่ ทั้งในแง่ ของวัตถุประสงค์ พื้นที่การดำเนินงาน แผนปฏิบัติการที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุตติ มณฑน์ วงษ์คำหาร (2559) ศึกษาเรื่องความสำเร็จในการนำนโยบายการยกระดับกองทุน หมู่บ้านเป็นสถาบันการเงินชุมชนไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา สถาบันการเงินชุมชนปากเกร็ดร่วมใจ 2 พบว่า ปัจจัยด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายที่มีความชัดเจน กำหนดภารกิจให้มีความชัดเจน มอบหมายงานและความรับผิดชอบให้แก่สมาชิกได้เป็นอย่างดี จึงทำให้การ ประสานงานเป็นไปได้อย่างง่ายทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย (ชุตติ มณฑน์ วงษ์คำหาร, 2559)

ปัจจัยด้านทรัพยากรในการดำเนินนโยบาย

ในการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในจังหวัดราชบุรีนั้น ปัจจัยในด้านของทรัพยากรในการดำเนินนโยบายเป็นสิ่งที่ปัญหาในการดำเนินนโยบายอยู่ในระดับหนึ่งเนื่องจากงบประมาณที่ได้มาดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองนั้นเป็นงบประมาณที่ไม่สามารถนำไปลงทุนสร้างอะไรที่มั่นคงถาวรได้ อีกทั้งในเรื่องของทรัพยากรในด้านของบุคลากรที่ขาดแคลน บุคลากร 1 คนจะต้องดูแลพื้นที่หลายหมู่บ้านที่ได้มีการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไป ทำให้อาจดูแลไม่ทั่วถึงจนทำให้การดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร สอดคล้องกับ Van Meter and Van Horn (1975, p. 453) ได้ทำการศึกษาและพัฒนาตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า ทรัพยากรที่มักเป็นปัญหาคืองบประมาณ ทั้งนี้เพราะในทางปฏิบัติเวลาที่มีการนำนโยบายใดนโยบายหนึ่งไปสู่การปฏิบัติจะพบว่าหลายครั้งงบประมาณไม่เพียงพอ แต่หลายครั้งแม้มีงบประมาณที่เพียงพอแต่ก็ยังไม่ช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ จึงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าทรัพยากรนโยบายที่เป็นตัวเงินเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้นโยบายบรรลุผล (Van Meter, 1975)

ปัจจัยด้านหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

การดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในจังหวัดราชบุรีพบว่าผู้ปฏิบัติงานยังขาดความรู้ความเข้าใจในการนำนโยบายไปปฏิบัติเนื่องจากนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองเป็นนโยบายภาพใหญ่ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานนั้นต้องใช้ความคิด เพิ่มทัศนคติของตนเข้ามาในการนำไปปฏิบัติ จึงทำให้เกิดการนำไปปฏิบัติแบบเลิ่ร่นนึ่งบายคู่อิ่ง ก็คือเกิดการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำเพื่อให้เกิดความเข้าใจในตัวนโยบายจากประสบการณ์ที่ลงมือทำ ซึ่งทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติไม่มีประสิทธิภาพมากพอและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้ช้ากว่าบุคลากรที่มีความรู้ สอดคล้องกับ ดวงตา พรหมรักษา (2558) ศึกษาเรื่องการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา ชุมชนเกาะปันหยี จังหวัดพังงา พบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติในพื้นที่ชุมชนเกาะปันหยี ได้แก่ สมรรถนะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้บริหารและการบริหารงาน การ

ประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลาง บุคลากร
ผู้ปฏิบัติงาน (ดวงตา พรหมรักษา, 2558)

ปัจจัยด้านการสื่อสาร

ในการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในจังหวัดราชบุรี พบว่าในการสื่อสารด้านของนโยบายทั้งกับทางภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน นั้นจะการใช้การสื่อสารแบบระยะสั้น โดยในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวนั้นจะมีไลน์กลุ่มของแต่ละสถานที่ท่องเที่ยว เวลาจะเรียกนัดประชุมก็จะทำการส่งไลน์ไปก่อนเพื่อความรวดเร็วแล้วจึงส่งหนังสือตามหลัง ซึ่งทำให้ลดระยะเวลาในการชี้แจงนโยบายต่างๆลงเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังลดขั้นตอนในการติดต่อประสานงานต่างๆ ทำให้สามารถที่จะเตรียมพร้อมในการดำเนินนโยบายไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของนโยบาย ซึ่งสอดคล้องกับ รัฐกร กลิ่นอุบล (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคกลาง พบว่า ปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคกลาง (รัฐกร กลิ่นอุบล, 2551)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง

เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ถือว่ามีส่วนต่อการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในจังหวัดราชบุรีที่ทำให้ราชบุรีนั้นแตกต่างจากจังหวัดเมืองรองอื่นๆก็คือเรื่องบริบทพื้นที่ของจังหวัดราชบุรี โดยที่จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดที่มีเอกลักษณ์ในด้านศิลปะและวิถีชีวิตชุมชนมาอย่างยาวนานจึงทำให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนตามนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองสามารถดำเนินนโยบายที่จังหวัดราชบุรีได้ประสบผลสำเร็จเพราะ จังหวัดราชบุรีมีต้นทุนทางด้านศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตอยู่ก่อนแล้ว แล้วจึงมีโครงการชุมชนท่องเที่ยวโอทอปนวัตกรรมเข้าไปช่วยพัฒนาเพื่อดึงอัตลักษณ์ออกมาให้ได้มากที่สุด อีกทั้งจังหวัดราชบุรียังเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กรุงเทพมหานครสามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวได้สะดวกรวมถึงค่าครองชีพที่ไม่สูงทำให้การมาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรีไม่ลำบากมากนัก ทำให้บริบทพื้นที่ของจังหวัดราชบุรีจึงเป็นส่วนสนับสนุนให้นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในจังหวัดราชบุรีประสบผลสำเร็จ

สอดคล้องกับ โอบปริก ก้องภาณุรักษ์ (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยสู่ความสำเร็จโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจัยต่อความสำเร็จของโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีในพื้นที่อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี นั้นเกิดจากความโดดเด่นของในแต่ละชุมชนเอง โดยมีภาครัฐเข้าไปเสริมให้โดดเด่นมากยิ่งขึ้น (โอบปริก ก้องภาณุรักษ์, 2564)

ปัจจัยด้านความร่วมมือในการดำเนินนโยบาย

ปัจจัยด้านความร่วมมือในการดำเนินนโยบาย ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในจังหวัดราชบุรีเป็นอย่างมาก โดยปัจจัยด้านความร่วมมือนี้หมายถึงความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาครัฐกับเอกชน หรือหน่วยงานภาครัฐกับประชาชน ซึ่งความสำเร็จในการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไปปฏิบัติในจังหวัดราชบุรีปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือปัจจัยด้านความร่วมมือ โดยเมื่อหน่วยงานนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่แล้วทั้งหน่วยภาคเอกชนหรือประชาชนมีการตอบรับกับนโยบายดีมาก ถึงแม้ในช่วงแรกจะไม่ค่อยเข้าใจในตัวนโยบายเพราะว่านโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองนั้นเป็นภาพใหญ่ แต่ก็ได้ความร่วมมือกับทางภาคเอกชนเข้ามาช่วยในการชี้แจงให้เข้าใจ ซึ่งจะเห็นได้จากตลาดโอ๊ะป่อยที่เป็นตลาดในโครงการชุมชนท่องเที่ยวโอท็อป นวัตวิถีที่ได้รับความร่วมมือดีจากทาง 3 ฝ่ายจนสามารถทำให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวได้อย่างล้นหลามจนเกิดการกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชนและเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ในการกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชนได้สำเร็จ สอดคล้องกับ รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์และคณะ (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของหมู่บ้านท่องเที่ยววิถี ทัศนศึกษาบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมและวัฒนธรรมชุมชน ส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จของหมู่บ้านท่องเที่ยววิถี (รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์และคณะ, 2563)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยจากการศึกษาการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในจังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะสองด้านคือ ข้อเสนอแนะในเชิงการปรับปรุงนโยบายและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไปปฏิบัติในจังหวัดราชบุรี” ทำให้ทราบว่าปัญหาหลักในการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในจังหวัดราชบุรีมีปัญหาด้านของความชัดเจนของนโยบายมากที่สุด รองลงมาคือการสื่อสาร และอย่างสุดท้ายคือด้านทรัพยากรมนุษย์ นำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นดังนี้

1. ควรที่จะจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ทั้งกรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ภาคเอกชนและภาคประชาชนรวมถึงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยด้วย เนื่องจากในทุกภาคส่วนนั้นขาดความรู้ความเข้าใจในนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองเป็นอย่างมาก โดยบางหน่วยงานยังไม่รู้เลยว่าเป็นนโยบายเกี่ยวกับอะไร ทำให้ไม่สามารถที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. รวมไปถึงควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม มีการกำหนดเป้าหมาย แผนงาน ตัวชี้วัดและบุคคลที่จะรับผิดชอบให้ชัดเจน เพื่อให้ในการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นสามารถปฏิบัติได้อย่างตรงจุดไม่ต้องคลำหาว่าถ้าทำแบบนี้แล้วจะสามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวได้หรือไม่

3. ควรกำหนดบทบาทของหน่วยงานตนเองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองให้ชัดเจน เช่นกรมการพัฒนาชุมชนมีหน้าที่ในการสร้างความรู้พัฒนาผลิตภัณฑ์ พัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีก็ทำตามหน้าที่ของตน แล้วจึงขอความร่วมมือจากทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมาช่วยโปรโมทแหล่งท่องเที่ยวที่พัฒนาเรียบร้อยแล้ว โดยที่ไม่ต้องไป

ใช้งบเพิ่มในการประชาสัมพันธ์ ซึ่งจะช่วยลดภาระในการทำงานให้กับพัฒนากรที่มีอยู่เพียงน้อยนิดได้ดี

4. ควรปรับปรุงเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐเช่นสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดราชบุรี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดราชบุรีและพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรีให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ซึ่งจะสามารถทำให้ประชาชนนั้นสามารถรับข้อมูลได้อย่างเป็นปัจจุบัน

5. ควรจัดให้มีการทำยุทธศาสตร์ในการท่องเที่ยวเมืองรองของแต่ละจังหวัด เพราะในแต่ละจังหวัดนั้นมีเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นที่ไม่เหมือนกันยกตัวอย่างเช่นการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไปปฏิบัติในจังหวัดราชบุรีที่เห็นว่าจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้นไม่ได้เกิดจากการนำนโยบายไปปฏิบัติเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากที่ว่าจังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดที่โดดเด่นด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นทุนเดิม จึงสามารถนำความโดดเด่นในจุดนี้ออกมาประชาสัมพันธ์ให้กับนักท่องเที่ยวได้ อีกทั้งจังหวัดราชบุรียังอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร จึงทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาสะดวก

เพราะฉะนั้นหากมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในอนาคตไม่ควรออกนโยบายมาจากส่วนกลาง ควรให้ในแต่ละจังหวัดที่เป็นเมืองรองนั้นมีส่วนร่วมในการจัดทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวด้วย เพื่อที่จะให้ในแต่ละพื้นที่เมืองรองนั้นสามารถนำเสนอเอกลักษณ์ของจังหวัดตัวเองได้อย่างตรงจุดตรงประเด็น ซึ่งจะก่อให้เกิดความชัดเจนในการดำเนินนโยบายของแต่ละพื้นที่ ลดการสับสนภาระในการทำงานซ้ำซ้อนและยังสามารถจัดการเรื่องทรัพยากรต่างๆได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งถัดไป

1. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มุ่งเน้นที่จะศึกษาการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองไปปฏิบัติในจังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นการศึกษาจังหวัดที่ถือว่ามีความสำเร็จในการดำเนินนโยบายจากการขยายตัวของจังหวัดเมืองรอง ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจจะศึกษาเพิ่มเติมในจังหวัดเมืองรองอื่นที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองเพื่อให้ได้แง่มุมต่างๆเพื่อพัฒนานโยบายได้

2. เนื่องจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้มีข้อจำกัดบางอย่างทำให้ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้อย่างครบถ้วนและครอบคลุม การในศึกษาครั้งถัดไปอาจทำการขยายกลุ่มตัวอย่างทั้งหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ประชาชนและนักท่องเที่ยว โดยอาจจะใช้วิธีการอื่นๆในการเก็บข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม ครบถ้วนและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3. ในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปผู้วิจัยเสนอให้มีการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดราชบุรีที่ไม่ใช่แหล่งท่องเที่ยวชุมชนว่ามีส่วนช่วยให้นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองในจังหวัดราชบุรีประสบความสำเร็จหรือไม่อย่างไรเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมพื้นที่ท่องเที่ยวทั้งหมดของจังหวัดราชบุรี ว่าสัดส่วนแหล่งท่องเที่ยวไหนที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้าสู่จังหวัดราชบุรีได้มากกว่าอย่างมีนัยยะสำคัญ

รายการอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (28 มกราคม 2562). วีระศักดิ์ ชูผลงาน 1 ปี นทท.- รายได้

โตตามเป้าย้าเดินหน้า ส่งเสริม "ท่องเที่ยวเมืองรอง" เน้นตลาดคุณภาพ สร้างมาตรฐาน "สะดวก สะอาด ปลอดภัย ได้เอกลักษณ์ และยั่งยืน". เข้าถึงได้จาก www.mots.go.th: <https://www.mots.go.th/News-view.php?nid=11277>

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (25 กันยายน 2562). สรุปขีดความสามารถในการแข่งขัน

ด้านการท่องเที่ยวของไทย ปี พ.ศ. 2562. เข้าถึงได้จาก

<https://www.mots.go.th/>:

https://www.mots.go.th/download/article/article_20190925130927.pdf

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (8 มกราคม 2561). **Amazing ไทยเท.** เข้าถึงได้จาก

https://thai.tourismthailand.org/%E0%B8%82%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%AD%E0%B8%B1%E0%B8%9E%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B8%97/%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%AD%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%94%E0%B8%82%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%A7/%E0

ชุติมนนท์ วงษ์คำหาร. (2559). *ความสำเร็จในการนำนโยบายการยกระดับกองทุนหมู่บ้าน*

เป็นสถาบันการเงินชุมชนไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา สถาบันการเงินชุมชนปากเกร็ดร่วมใจ 2 . กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ดวงตา พรหมรักษา. (2558). การนํานโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา

ชุมชนเกาะปันหยี่ จังหวัดพังงา. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี, 9(19), พฤษภาคม - สิงหาคม, หน้า 17-29.

มิ่งสรรพ ขาวสอาด. (5 เมษายน 2561). นโยบายสำหรับเมืองท่องเที่ยวรอง. เข้าถึงได้จาก

<http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/644272>

รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ และคณะ. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของหมู่บ้าน
ท่องเที่ยววนวัฒนวิถี กรณีศึกษาบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์.
วารสารวิชาการ มรภ.บุรีรัมย์. 11(1), มกราคม - มิถุนายน, หน้า 117 - 131.

รัฐกร กลิ่นอุบล. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารกิจการ
บ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคกลาง.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สยามรัฐ. (18 กันยายน 2561). “ราชบุรี” จัดแคมเปญท่องเที่ยวสไตส์ศิลปะร่วมสมัยทวารว
ดี. เข้าถึงได้จาก <https://siamrath.co.th/n/46789>

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี. (2 กรกฎาคม 2561). แนวทางการดำเนินงานโครงการ
ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี. เข้าถึงได้จาก <https://ratchaburi.cdd.go.th/wp-content/uploads/sites/51/2018/07/%E0%B9%80%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%81%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%97%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%94%E0%B8%B3%E0%B9%80%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B8%99%>

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี. (29 มิถุนายน 2561). ระเบียบวาระการประชุม การ
ดำเนินงานโอทอปนวัตวิถีจังหวัดราชบุรี. เข้าถึงได้จาก
<https://ratchaburi.cdd.go.th/wp-content/uploads/sites/51/2018/06/%E0%B8%99%E0%B8%B3%E0%B9%80%E0%B8%AA%E0%B8%99%E0%B8%AD-29062561.pdf>

สุรศักดิ์ หุบชะบา (รองผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดราชบุรี) สัมภาษณ์. (2
ธันวาคม 2563). (วรพล เกิดแก้ว, ผู้สัมภาษณ์)

อ้อมใจ สุดใจ (พัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี) สัมภาษณ์. (29 มกราคม 2564). (วรพล เกิดแก้ว, ผู้
สัมภาษณ์)

โอบปริก ก้องภาณุรักษ์. (2564). ปัจจัยสู่ความสำเร็จโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัต
วิถี อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Donal S. and Van Horn, Carl E, Van Meter. (1975). **The Policy Implementation
Process: Aconceptual Framework Administration & SOCIETY.** United
Nations: Sage Publication.